

Ponedjeljak, 10. mart 2008.
Pretpretresna konferencija
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.10. h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima. Gospođo sekretarko, molim vas da najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača.*

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospođo sekretarko. Ovde smo danas zbog pretpretresne konferencije u predmetu gospodina Gotovine, gospodina Čermaka i gospodina Markača. Molim da nam se strane predstave. Da počnemo prvo sa Tužilaštvom?

TUŽILAC TIEGER: Dobro jutro, gospodine predsedavajući, časni Sude. Alan Tieger, Stefan Waespi, Katarina Gustafson i referentkinja za predmet *Donnicaa Henry-Frijlink* za Tužilaštvo.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Tieger. Za Odbranu gospodina Gotovine?

ADVOKAT KEHOE: Dobro jutro, časni Sude. Gregory Kehoe, Luka Mišetić, Payam Akhavan i Ana Katalinić za generala Gotovinu.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Kehoe. Za Odbranu gospodina...

ADVOKAT KAY: Na strani gospodina Čermaka Steven Kay, Andrew Cayley i Tihomir Mak.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Kay. I na kraju, za Odbranu gospodina Markača?

ADVOKAT MIKULIČIĆ: Za generala Markača: Goran Mikuličić, Tomislav Kuzmanović i Vlado Rendulić.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Prvo želim da obavestim strane da je jutros sudija Kinis položio sudsku zakletvu. To znači da je od ovog jutra odluka o sastavu ovog Pretresnog veća u predmetu konačno stupila na snagu, i drago mi je da sada mogu da vam predstavim sa moje leve strane sutkinju Gwaunzau i sa moje desne strane sudiju Kinisa, a ja se zovem sudija Orije, za one koji to još ne znaju. Mislim da imamo relativno kratak dnevni red za ovu pretpretresnu konferenciju. Na konferenciji po *Pravilu 65 ter* prošle nedelje, pokrenuto je dosta pitanja. Razumeo sam da su se u međuvremenu strane sastale i rešile više pitanja, ali postoje i neka pitanja o kojima još nije došlo vreme da se odlučuje. Smatram da je prvo što trebamo da učinimo to da vam dostavimo odluku o podnesku Tužilaštva u vezi izmene liste svedoka,

podneska koji nam je dostavljen 1. februara ove godine. Ja ću sada da pročitam tu odluku. To je odluka o podnesku Tužilaštva vezano za dopunu liste svedoka, koji je dostavljen 1. februara 2008. godine. 18. februara 2008. godine je Odbrana generala Gotovine dostavila odgovor kojim traži od Pretresnog veća da ne dopusti Tužilaštvu da povuče svedoka Steinara Hjertnesa sa njihove liste svedoka i da umesto njega onda stavi na listu Tor Munkeleina. Dalje su tražili da Pretresno veće ne dozvoli Tužilaštvu da sve svoje svedoke pretvori u potencijalne svedoke po *Pravilu 92 ter.* 25. februara 2008. godine je Tužilaštvo dostavila zahtev za dozvolu da odgovori i da odgovori na odgovor Odbrane generala Gotovine, i Pretresno veće je odobrilo odgovor 28. februara 2008. godine i to je na neslužbeni način prosledilo stranama. Pretresno veće odobrava zahtev Tužilaštva da izmeni svoju listu svedoka i prihvata broj svedoka za koje Tužilaštvo želi da svedoče kao i vreme koje stroji na raspolaganju Tužilaštvo za izvođenje dokaza. Pismeno obrazloženje ove odluke uslediće kasnije. Ovim je završeno čitanje odluke o zahtevu Tužilaštva da mu se odobri izmena liste svedoka. Gde se u odluci govori o broju svedoka i o vremenu koje stoji na raspolaganju za izvođenje dokaza, podsećam vas da pop novoj listi svedoka Tužilaštvo traži 209.5 časova da bi svedočilo 134 svedoka, od kojih bi 112 svedoka svedočilo uživo ili delimično, većina njih delimično, po *Pravilu 92 ter.* Naravno, odluke o preostalim 22 svedoka i o tome da li će Pretresno veće dopustiti da i oni svedoče po *Pravilu 92 bis,* i to tek treba doneti, a isto to važi i za izjave svedoka po *Pravilu 92 quater.* *Pravilo 92 quater* odnosi se na preminule svedoke ili one koji nisu na raspolaganju. U četvrtak je najavljeno da prvi svedok neće svedočiti dva časa, nego samo 30 minuta. Pretresno veće je onda smatralo da bi bilo mudro da se onih 209.5 časova odmah ne smanji na 208 časova, tako da vi gospodine Tieger još uvek imate 209.5 časova. Kao što sam rekao ranije, razlog za ovu odluku i detalji o prigovorima koje su strane iznele uslediće kasnije u pismenom obliku. Sledeća tačka u mom dnevnom redu je popis dokaznih predmeta. Pretresno veće, iako ga još nije videlo, dobilo je u ruke novi popis dokaznih predmeta. Ne znam da li je to ili nije već službeno zavedeno, gospodine Tieger, ali vi shvatate da u veoma kratkom vremenu koje nam je bilo na raspolaganju, i budući da još nismo razmotrili dalje odgovore Odbrane, niti smo na primer rešili probleme sa prevodom, da zbog toga nije bilo moguće doneti odluku o tome. Uskoro ćemo saslušati stavove Odbrane i pokušaćemo to da rešimo što je moguće pre. Kako sam ja razumeo, više ne postoji nikakav konkretan spor u vezi svedoka 136, a to je prvi svedok koji će ove nedelje da svedoči. A kada je reč o dokaznim predmetima, postignut je sporazum, budući da je Pretresno veće zatražilo da strane sednu zajedno i razgovaraju, i postignut je sporazum na kraju o tome koji će dokazni predmeti biti uvršteni u spis putem svedoka 136. Da li postoji još nešto po ovom pitanju koje sam pokrenuo da je potrebno da se kaže?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Mora biti da sam propustio ovo u vezi dokaznih predmeta i svedoka 136. Ja svakako znam da je gospodin Mišetić bio uključen u te razgovore, a ja bih o tome rado razgovarao sa Tužilaštvom pre nego što svedok 136 počne da svedoči, a to neće biti pre četvrtka. Ja nisam učestvovao u tim razgovorima, niti sam znao da su oni održani. Možda sam nešto propustio na konferenciji po *Pravilu 65 ter.* Ukoliko je to slučaj, ja se izvinjavam.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kehoe, da li ste vi preduzeli neke korake kako bi zajedno sa gospodinom Tiegerom razgovarali o pitanju dokaznih predmeta?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, pitanje dokaznih predmeta se javlja svakodnevno. Ja sam sada dobio još jedan svežanj dokaznih predmeta...

SUDIJA ORIE: Ne. Ja sam mislio na prošli četvrtak?

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude. Ja sam ovamo doputovao u petak, tako da uz svo dužno poštovanje to nisam učinio. Ali govoreći u ime Odbrane o dokaznim predmetima, govorim samo za generala Gotovinu, a verujem da će se i moje kolege složiti oko toga, da su dokazni predmeti koji nam se neprekidno dostavljaju i informacije koje stalno dobijamo...

SUDIJA ORIE: Da. Ja to razumem...

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: ...ali vi ste konkretno na konferenciji po *Pravilu 65 ter* pozvani da pokušate da rešite probleme u vezi sa delovima nekih dokaznih predmeta koji bi mogli da budu uvršteni u spis umesto celih tih dokaznih predmeta, da onda Pretresno veće ne bi moralo da donosi odluku o delimičnoj prihvatljivosti. Za to je postojao jasan poziv, a mislim da je isto tako sasvim jasno govoreno o tome da budući da se radi o dokaznim predmetima, o popisima dokaznih predmeta, i tako dalje, u vezi sa prvim svedokom. Dakle, moram priznati da me pomalo iznenađuje da vi čak i niste znali za to, što onda znači da nemate baš dobru komunikaciju međusobno u Odbrani u vezi sa tim sastankom?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, uz svo dužno poštovanje, kao što znate, ja sam imao jednu porodičnu obavezu u Sjedinjenim Državama, i zbog toga nisam bio prisutan. Morao sam da se pobrinem za svoju ćerku. Međutim časni Sude, ja ću...

SUDIJA ORIE: Da budemo poštteni...

ADVOKAT KEHOE: Ja ću... ja ću proći kroz dokazne predmete i razgovarati sa gospodinom Tiegerom... ili sa gospodinom Waespijem.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Ali ja sam izneo to sada pred časni Sud, jer nisam želeo u tu tematiku da uđem sve do trenutka dok ne prođem kroz to i ne budem razgovarao sa gospodinom Waespijem, što ću rado učiniti ovog popodneva.

SUDIJA ORIE: Da. Mislim da je pored toga još ostalo i pitanje daljnjih argumenata koji se mogu o tome izneti danas, ukoliko se ne postigne razrešenje tog pitanja. Ali da budemo sada praktični. Pretpostavljam da ćete se vi raspitati kod vaših kolega o tome koji su bili razlozi koji su njih naveli na to da se saglase sa Tužilaštvom, a onda ćete se sastati sa gospodinom Tiegerom i gospodinom Waespijem kako bi videli da li i vi možete da se priključite postignutom sporazumu. Ukoliko tako ne bude, onda ćemo mi morati da odlučimo o tim dokaznim predmetima bilo pre dolaska samog svedoka ili u toku njegovog boravka u sudnici, kada ti dokazni predmeti budu ponuđeni na usvajanje. Gospodine Kay?

ADVOKAT KAY: Da, časni Sude. Samo jedno razjašnjenje u vezi sa svedokom 136. Mi smo imali sastanak sa Tužilaštvom i mi smo postigli sporazum međusobno o svemu, izuzev

jedne stvari, i o tome smo danas i zajednički i odvojeno razmišljali, i ja verujem da je to stvar koja će na kraju biti rešena.

SUDIJA ORIE: Da. Kada sam juče uveče odštampao listu dokaznih predmeta o kojima je postignut sporazum, video sam da je jedan od njih još uvek u crvenoj, a ne u crnoj boji. Ne znam da li je o tom pitanju reč? Naravno da sam se zapitao šta to u stvari znači?

ADVOKAT KAY: Mi ćemo se pozabaviti tim pitanjem. Potrebno je da se ono pregleda i da obe strane razmisle o svojim stavovima.

SUDIJA ORIE: Da. A onda bi gospodin Kehoe mogao da vam se priključi. Ukoliko neka pitanja ostanu nerešena, Pretresno veće bi želelo da o tome bude obavешteno na uobičajen način, a to je da se našem sudskom službeniku za ovaj predmet to pošalje elektronskim putem, reč je o gospodinu Nilssonu, iako ga u ovom trenutku ne vidim ovde. Da li postoji još neko pitanje, jer ako govorimo o... svakako da je preostalo još jedno pitanje vezano za svedoka 136, ali se nećemo s tim baviti u ovom trenutku. Možda bi bilo dobro da u ovom trenutku pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospođo sekretarko. Obavestili su me da je Pretresno veće primilo, a ja to još nisam uspeo da pročitam, zahtev za produžetak privremenog puštanja na slobodu gospodina Čermaka. Sada ćemo to pročitati. Razumeo sam da bi trebalo odobriti privremeno puštanje na slobodu od kraja ove nedelje pa sve do 7. aprila, ili nekoliko dana pre toga. Mi ćemo razmotriti ovo pitanje. Ovo sam rekao kako bi znali da je Pretresno veće upoznato sa ovim podneskom.

ADVOKAT KAY: Hvala vam, časni Sude. Mi smo uz njega podneli i jedan dodatak kao *ex parte* dokument.

SUDIJA ORIE: Da. I to ćemo pogledati. Samo da još podsetim strane da će sutra, 11. marta u 9.00 časova Pretresno veće početi sa slušanjem Uvodne reči Tužilaštva. Zatim će u sredu 12. marta Pretresno veće saslušati Uvodne reči Odbrane Gotovine. Ostala dvojica optuženih, gospodin Čermak i gospodin Markač su odlučili da u ovom trenutku ne iznose uvodne reči. Da li će kasnije izneti svoje uvodne reči ili neće, to ćemo videti. Ukoliko do toga dođe, to će biti odloženo iznošenje uvodnih reči. A onda ćemo 13. marta početi sa izvođenjem prvih dokaza Tužilaštva. To je ono što sam ja imao da kažem u mom rasporedu. Da li postoji još nešto što bi strane želele da pokrenu, ili da li postoji nešto što bi optuženi želeli da iznesu u ovom trenutku, svedjedno da li na javnoj ili na privatnoj sednici, na primer u vezi sa zdravstvenim pitanjem, pitanjem pritvora? Možda prvo vas da pitam gospodine Tieger, da li imate da pokrenete neko pitanje?

TUŽILAC TIEGER: Ne, časni Sude, hvala vam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay?

ADVOKAT KAY: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, Hvala vam. Ja sam Tom Kuzmanović. Imam jedno pitanje u vezi onoga što smo danas elektronskim putem dobili od gospodina Tiegera, pa sam mislio da to sada pomenemo ovde u sudnici. Primili smo 15 ili 16 stranica indeksa dokumenata koje Tužilaštvo u ovom trenutku prima, a odnosi se većinom na našeg klijenta, a moje je pitanje da li će to biti dodato listi sa dokaznim predmetima koju smo već dobili? Da li će ta lista dokaznih predmeta biti izmenjena? Kada će se odlučiti o tome da li će se išta ili neće od tog materijala koristiti? Mi to do sada nismo dobili, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Tieger, razumeo sam gospodina Kuzmanovića da vi još uvek dobijate materijale i da listu ili indeks tih materijala šaljete Odbrani. Da li je to materijal koji vam je nedavno skrenuo pažnju, ili je to... da li možete da nam to objasnite?

TUŽILAC TIEGER: Da, časni Sude. Hvala vam. Odgovor je - veoma nedavno, tačnije u petak, a materijal još uvek nije ni stigao ovde u Hag. Ja sam gospodinu Kuzmanoviću i gospodinu Mikuličiću rekao da ćemo taj materijal pregledati što je moguće pre. Mi smo jednostavno želeli da oni odmah saznaju da smo te materijale dobili i da će oni stići, i kako bi im dostavili o čemu se radi, mi smo im prosledili indeks tog materijala. To su sve informacije koje i mi imamo u ovom trenutku, i mi ćemo nastaviti na tome da radimo. Zahtevali smo da se materijal kurirski dostavi kako bi što pre mogli da taj materijal procesuiramo.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da ukoliko vi niste taj materijal fizički primili ili ga pročitali, da je u tom slučaju u ovom trenutku prerano pitanje da li ćete taj materijal dodati listi dokaznih predmeta?

TUŽILAC TIEGER: Svakako.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kuzmanoviću, ovo verovatno za vas nije jako zadovoljavajući odgovor, i naravno da će se kasnije pojaviti pitanje o tome zbog čega je to primljeno tek sada, o kakvim se materijalima radi. Ali, bojim se da u ovom trenutku moramo da ostavimo gospodinu Tiegeru nešto vremena kako bi to pročitao.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: To je razumljivo, časni Sude, a ja sam to želeo da iznesem sada, kako bi vi o tome unapred znali. Gospodin Tieger nas je obavestio o ovom materijalu i poslao nam je indeks. Sve je to učinjeno na veoma prikladan način, i mi to cenimo. Ja sam samo želeo da znam da li postoje u ovom trenutku još neke informacije oko toga šta će se sa tim materijalom kasnije dogoditi? Hvala vam.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, jedina stvar koju bi mogao da dodam jeste da se iz indeksa vidi da je to potencijalno dokumentacija od velikog značaja koja se odnosi na optužene i njihove najbliže saradnike. Prema tome, tu dokumentaciju moramo brzo, ali pažljivo da pregledamo, ali svakako da je mogućnost da se to doda listi dokaznih predmeta visoka.

SUDIJA ORIE: Da, da. Ja to razumem, ali sve je to u ovom trenutku nagađanje, baš kao što je i nagađanje da li bi se u ovom trenutku, ovako kasno uopšte mogao izneti valjan razlog za njihovo dodavanje na listu dokaznih predmeta – da ili ne. Mi ćemo vam zato dati nešto vremena, gospodine Tieger, a Pretresno veće naravno apeluje na vas, jer se radi o novim materijalima, da to učinite što je moguće brže. Da li postoje još neka pitanja gospodine Kuzmanovću ili gospodine Mikuličiću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ne, časni Sude. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Onda se obraćam vama gospodine Gotovina, gospodine Čermak i gospodine Markač. Da li postoje neka pitanja koja bi želeli da pokrenete? Svakako da od vas očekujem da uglavnom govorite o... o pravnim i tehničkim pitanjima preko vaših zastupnika, a da ukoliko postoje neka lična pitanja koja bi želeli da iznesete, molim vas da to i učinite. Gospodine Gotovina?

OPTUŽENI GOTOVINA: Hvala, časni Sude, na pažnji. Nemam nikakva pitanja. Ja sam spreman. Prepuštam mojoj Obrani.

SUDIJA ORIE: Da. Hvala vam. Gospodine Čermak?

OPTUŽENI ČERMAK: Ne, časni Sude. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Gospodine Markač?

OPTUŽENI MARKAČ: Časni Sude, nemam pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Pošto nemamo ništa drugo predviđeno dnevnim redom...

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pošto nemamo ništa drugo predviđeno dnevnim redom, i pošto moje kolege nemaju u ovom trenutku nijedno pitanje da pokrenu, ovim je završena pretpretresna konferencija. Prekidamo sa radom do sutra ujutro, a to je 11. mart. U istoj sudnici, gospođo sekretarko? Ista sudnica, Sudnica broj III. Završavamo sa radom.

Statusna konferencija je završena u 9.32 h.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje